

บรรณานุกรม

- กนกรัตน์ ยศไกร. (2549). พลังชุมชนและการบูรณาการเพื่อเศรษฐกิจพอเพียง: กรณีศึกษาชุมชนพุทธ มุสลิม และอาช่าในประเทศไทย. คุษณินพนธ์ปรัชญาคุษณินพนธ์บัณฑิต, สาขาวิชาสหวิทยาการ, วิทยาลัยสหวิทยาการ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- กรมการศึกษานอกโรงเรียน. (2543). การปฏิรูปการเรียนรู้การศึกษานอกระบบ. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กรมสามัญศึกษา. (2543). รายงานวิจัยบทบาทของโรงเรียนในการจัดกิจกรรมพัฒนาชุมชนของโรงเรียนมัธยมสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอ่างทอง. กรุงเทพฯ: กรมสามัญศึกษา.
- กรุณา พลใส. (2549). แนวทางการพัฒนานุศกรเพื่อมุ่งสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organizing) สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาล. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- กาญจนา แก้วเทพ. (2548). ก้าวต่อไปของการสื่อสารเพื่อพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ: ซีโน ดีไซน์.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2543). การจัดการเครือข่าย: กลยุทธ์สู่ความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ: ชัดเชตมิตติ.
- โกมล จันทวงษ์. (2543). แนวคิดเชิงวิสัยทัศน์เพื่อจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 สระแก้ว. ม.ป.ท.
- _____. (2551). มองการศึกษาผ่านโรงเรียนขนาดเล็ก: จุดเปลี่ยนวาทกรรม“การพัฒนา”หรือล่างร้ายแห่งสังคมไทย. วารสารการศึกษาและการพัฒนาสังคม, 4(1), 31-46.
- ศิริบุญ จงวุฒิเวศย์, มาเรียม นิลพันธุ์, ระพีพรรณ ฉลองสุข, สุาปณีย์ ธรรมเมธา และวรรณภา แสงวัฒนกุล. (2546). รายงานวิจัยเรื่องการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เรื่องสมุนไพรชุมชนปลักไม้ลาย. อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม. กรุงเทพฯ: เพชรเกษม.
- โฆนิค ปิ่นเปี่ยมรัชฎ์. (2533). ทรัพยากรธรรมชาติกับการพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- จำเริญ สีสม. (2546). การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนตามการรับรู้ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ, มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- จินตนา สุจจานนท์ (2547). การศึกษาและการพัฒนาชุมชน. เชียงใหม่: นันทพันธ์ พรินดิง.
- _____. (2549). การศึกษาและการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

- จิรพรรณ กาญจนะจิตรา. (2526). *การพัฒนาชุมชน*. กรุงเทพฯ: ชวนพิมพ์.
- เจริญ หนูหืด. (2549). *ทักษะของครูต่อการทำงานเครือข่ายในการเสริมสร้างทักษะชีวิตเยาวชน ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอปากเกร็ด จ.นนทบุรี*. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาสังคมสงเคราะห์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ฉัตรทิพย์ นาถสุภา และวัลย์วิภา บุรุษรัตนพันธุ์. (2548). *ประวัติศาสตร์ความคิดไทยกับแนวคิดชุมชน*. กรุงเทพฯ: สร้างสรรค์
- ชนินทร์ เวทีนนท์. (2549). *การจัดการสวัสดิการชุมชนเครือข่ายอินแปง: กลไกกระบวนการจัดการตนเอง*. ดุษฎีนิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาบริการสังคม, คณะสังคมสงเคราะห์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชาย โพธิ์สิตา. (2550). *ศาสตร์และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้ง.
- ชิดชงค์ ส. นันทเนตร. (2549). *ทฤษฎีการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่*. นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร. (2542). *วาทกรรมการพัฒนา*. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยและผลิตตำรา มหาวิทยาลัยเกริก.
- ณัฐนรี ศรีทอง. (2552). *การเพิ่มศักยภาพภาวการณ์เป็นผู้นำในการพัฒนาชุมชน*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ทวีศักดิ์ นพเกษร. (2543 ก). *วิกฤตสังคมไทย 2540. กับบทบาทวิทยาการกระบวนการ เล่มที่ 1*. กรุงเทพฯ: สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา.
- _____. (2543 ข). *วิกฤตสังคมไทย 2540. กับบทบาทวิทยาการกระบวนการ เล่มที่ 2*. กรุงเทพฯ: สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา.
- ทิตนา เขมมณี และคณะ. (2545). *กระบวนการเรียนรู้ ความหมาย แนวทางการพัฒนา และปัญหาข้อใจ*. กรุงเทพฯ: สำนักพัฒนาคุณภาพวิชาการ.
- ธนา นิลชัยโกวิท และอดิศร จันทรสข. (2552). *ศิลปะการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง: คู่มือกระบวนการจัดตั้งปัญหา*. นครปฐม: ศูนย์จัดศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ธีระพล อรุณะกสิกร, นิมิต เรืองดี, ปฏินันท์ สันติเมทนีดล, ไพฑูรย์ นาคจำ, สถาพร ลิ้มมณี, สุรศักดิ์ วาจาสิทธิ์ และสุริยกานต์ ชัยเนตร. (2550). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 - 2554)*. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- นงนภัส คู่วัฒนุเทียวกมล. (2551). *การวิจัยเชิงบูรณาการแบบองค์รวม*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- นงลักษณ์ วิรัชชัย และคณะ. (2546). *โครงการสังเคราะห์สรุปผลการศึกษาและประเมินตนเองของหน่วยงาน*. กรุงเทพฯ: สถาบันคตศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- น้องนุช แก้วลิ้ม. (2450). กระบวนการเรียนรู้ในการจัดการขยะของโรงเรียน: กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านกิโลสาม ตำบลท่าแขก อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว. *วารสารการศึกษาและการพัฒนาสังคม*. 3(2), 113-132.
- นันทิยา หุตานุวัตร และณรงค์ หุตานุวัตร. (2543). *SWOT: การวางแผนกลยุทธ์ธุรกิจชุมชน*.
อุบลราชธานี: คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- นิติภูมิ นวรัตน์, กมล กมลตระกูล และสมคิด ลวางกูร. (ม.ป.ป.). *ไม่อยากเห็น...เมืองไทยหายนะ...อ่านหนังสือเล่มนี้*. กรุงเทพฯ: โปร-วิชั่น อินเตอร์เทนเมนท์.
- นิตยาภรณ์ หิรัญนิรมล. (2543). *ฝ่าวิกฤตด้วยพลังชุมชน*. กรุงเทพฯ: กรมประชาสัมพันธ์.
- นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. (2550). *แนวคิดแนวทางการพัฒนาชุมชน*. กรุงเทพฯ: กรมการพัฒนาชุมชน.
- นิตา ชูโต. (2540). *การวิจัยเชิงคุณภาพ*. กรุงเทพฯ: พี.เอ็น.การพิมพ์.
- นิศารักษ์ เวชยานนท์. (2544). *การระดมทุน: กรณีศึกษา ห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"*.
กรุงเทพฯ: ศูนย์สาธารณประโยชน์และประชาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- เนาวรัตน์ พลายน้อย และธีระเดช ฉายอรุณ. (2551). *การพัฒนาการเรียนรู้โดยผ่านกระบวนการประเมินผลแบบเสริมพลัง โครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการ เพื่อสนับสนุนทางวิทยากรด้านติดตาม ประเมินผล เพราะการพัฒนาศักยภาพด้านบริหารจัดการ โครงการอย่างมีส่วนร่วม (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. นครปฐม: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- บดินทร์ วิจารณ์. (2547). *การจัดการความรู้สู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: เอ็กสเปอร์เน็ท.
- บรรพต กำเนิดศิริ. (2549). *วิธีผู้นำ กับเส้นทางสู่ความยิ่งใหญ่ระดับโลก*. กรุงเทพฯ: อนิเมทกรุ๊ป.
- บุญเกียรติ โชควัฒนา. (2546). *MOP กระบวนการสู่ความสำเร็จ*. กรุงเทพฯ: สุขภาพใจ.
- ป.อ. ปยุตโต. (2541). *การศึกษาทางเลือก: สุวิวัฒน์หรือวิบัติในยุคโลกไร้พรมแดน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ปกรณ์ สุวรรณประภา. (2550). *วิทยากรกระบวนการภาคสนาม*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง.
- ประพนธ์ ผาสุกขีต. (2549). *การจัดการความรู้ (KM) ฉบับขับเคลื่อน LO*. กรุงเทพฯ: ไบโหม.
- ประภาพรรณ อุ่อบ และธีระเดช ฉายอรุณ. (2551). *โครงการเชิงรุก: ฐานคิดทางทฤษฎี และแนวทางการประยุกต์ใช้*. นครปฐม: โครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อสนับสนุนทางวิชาการด้านการติดตามและประเมินผลและการพัฒนาด้านการบริหารจัดการ โครงการอย่างมีส่วนร่วม คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

ประภาภัก บัวเขียว. (2549). ทิศนะของชุมชนในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่เขต 4 เกี่ยวกับการบริหารงานชุมชนสัมพันธ์ของโรงเรียนเอกชนขนาดกลาง. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

ประยงค์ ชูรักษา, ภารดี อนันต์นาวี, รวีวรรณ เผ่ากัณหา, วัฒนา บันเทิงสุขและสมาน ลิ้มเป็ศตกุล. (2543). รายงานการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา: กรณีศึกษาชุมชนอ่างศิลา อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี และชุมชนบ้านกิโลสาม อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว. ม.ป.ท.

ประเวศ วะสี. (2541). ชุมชนเข้มแข็ง ทุนทางสังคมของไทย หนังสือชุดชุมชนเข้มแข็ง ลำดับที่ 1. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนเพื่อสังคมและธนาคารออมสิน.

_____. (2542). แนวคิดเกี่ยวกับระบบพัฒนาการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: สานปฏิรูป.

_____. (2545 ก). ยุทธศาสตร์ชาติเพื่อเอาชนะความยากจน. กรุงเทพฯ: สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนาและสำนักงานกองทุนเพื่อสังคม.

_____. (2545 ข). พยากรณ์อนาคตประเทศไทย. กรุงเทพฯ: หมอชาวบ้าน.

_____. (2546 ก). ยุทธศาสตร์ทางปัญญาเพื่ออนาคตของประเทศไทย. กรุงเทพฯ: โครงการเฉลิมฉลอง 48 พรรษา สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สถาบันวิจัยศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

_____. (2546 ข). พระเจ้าอยู่หัวกับรหัสพัฒนาใหม่. ปาฐกถาในงานประชุมวิชาการ “60 ปี แห่งพระราชกรณียกิจเกี่ยวกับการพัฒนาการแพทย์ การสาธารณสุขและการศึกษา”. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม (ศูนย์คุณธรรม).

_____. (2550 ก). การจัดการความรู้: กระบวนการปลดปล่อยมนุษย์ สู่ศักยภาพ เสรีภาพและความสุข. กรุงเทพฯ: กรีน-ปัญญาญาณ.

_____. (2550 ข). ประชาธิปไตยชุมชนรากฐานของการเมืองสมานฉันท์และการเมืองคุณธรรม: แผนการพัฒนาโครงการสาธารณะเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีภายใต้การสนับสนุนของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพ. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพ.

_____. (ม.ป.ป.). ยุทธศาสตร์เขื่อนสังคมไทยออกจากโครงสร้างมรณะ. กรุงเทพฯ: สำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพ (สปรส.).

ประเวศ วะสี และคณะ (ม.ป.ป.). ข้อเสนอ ยุทธศาสตร์แก้วิกฤติชาติ. กรุงเทพฯ: สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา.

ปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์. (2541). *เศรษฐศาสตร์สีเขียวเพื่อชีวิตและธรรมชาติ*. (พิมพ์ครั้งที่ 3).

กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์, ฐิติพร ศิริพันธ์พันธเสน และสุวัชรฯ เปี่ยมญาติ. (2549). *สังเคราะห์องค์ความรู้เศรษฐกิจพอเพียง*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).

ปาริชาติ คุณปลื้ม. (2548). *การพัฒนารูปแบบองค์กรแห่งการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทย*. คุุณนิพนธ์การศึกษาคุุณนิพนธ์บัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.

ปาริชาติ วลัยเสถียร, พระมหาสุทิตย์ อบอุ่น, สหัทยา วิเศษ, จันทนา เบญจทรัพย์ และชลกาญจน์ ชาญนารี. (2552). *กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา*. กรุงเทพฯ: โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข.

ปาริชาติ สกาศิตานนท์ และคณะ. (2549). *การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมและการพัฒนาชุมชน: จากแนวคิดสู่ปฏิบัติการวิจัยสังคมไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

ปิยนาด ประยูร. (2548). *Systems thinking วิธีคิดกระบวนการระบบ*. กรุงเทพฯ: โครงการเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข. (สรส).

พงษ์ ภาวจิตร. (2547). *เทคนิคสะกิดสมอง*. กรุงเทพฯ: เอ.อาร์.ที.มีเดีย.

พรพิไล เลิศวิชา. (2541). *คีร์วง จากไพร่หนีนายถึงธนาคารแห่งขุนเขา*. กรุงเทพฯ: เจริญวิทย์การพิมพ์.

พระธรรมปิฎก. (2541). *การศึกษากับการวิจัยเพื่ออนาคตของประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: ธรรมสาร.

_____. (2549). *การพัฒนาที่ยั่งยืน*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: มูลนิธิโกลด์ คิมทอง.

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต) และคณะ. (2552). *วิถีชุมชน*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พระไพศาล วิสาโล. (2549). *พระพุทธศาสนากับประชาสังคม*. ใน *วิถีสังคมไทย* (หน้า 269-278). กรุงเทพฯ: มูลนิธิเด็ก.

พระมหาสุทิตย์ อาภากรโร. (2549). *การศึกษาองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นของวรรณกรรมพระพุทธศาสนาเรื่องอานิสงส์และคัมภีร์ที่ใช้เทศน์ในเทศกาลต่างๆของศาสนา*.

คุุณนิพนธ์พุทธศาสตรคุุณนิพนธ์บัณฑิต, สาขาวิชาพุทธศาสนา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.

พัชรินทร์ สิริสุนทร. (2550). *ชุมชนปฏิบัติการด้านการเรียนรู้: แนวคิด เทคนิค และกระบวนการ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พัฒน์ สุจำนงค์. (2531). *การช่วยเหลือตนเองของชุมชน*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

พิจารณ์ ธนาไพบูลย์. (2547). *วิสัยทัศน์ผู้นำ CEO VISION*. กรุงเทพฯ: ฐานมีเดีย เน็ตเวิร์ค.

พูลลาภ อุทัยเลิศอรุณ. (2551). การจัดการความรู้สายพันธุ์ใหม่. กรุงเทพฯ: วิเลิร์น.

ไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม. (2547, 8 ธันวาคม). แลหน้าเศรษฐกิจสังคมไทย. ประชาชาติธุรกิจ นสพ. ราย 3 วัน, หน้า 17.

ไพโรจน์ วงษ์วิภาณนท์. (2547). อนาคตเมืองไทย ใครว่าไม่น่าห่วง. กรุงเทพฯ: นอว์ลิตจ์ พลัส.

ภาณุวิชญ์ ทองยิม. (2544). การสร้างตัวแบบเพื่อพัฒนาขีดความสามารถของผู้นำท้องถิ่นในการบริหารงานพัฒนาชุมชนระดับหมู่บ้านด้านเศรษฐกิจครัวเรือน. คุญฉินพนธ์ศิลปศาสตรคุญฉินบัณฑิต, สาขาวิชาการวางแผนและพัฒนาชุมชน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

มหาวิทยาลัยบูรพา คณะศึกษาศาสตร์. (2550). คุรราชันย์เทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช 5 ธันวาคม 2550. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

มาลี พฤษภพสงวาลี. (2541). รายงานการวิจัยประกอบร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ประเด็นบทบาทขององค์กรพัฒนาเอกชนกับการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

แมทิวส์, เดวิท. (2540). จากปัจเจกสู่สาธารณะ: กระบวนการเสริมสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง. ม.ป.ท.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชัน.

วรศักดิ์ วรธัมโม. (2545). ระบบการศึกษาที่ถูกต้องของความเป็นมนุษย์. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.

วัฒนา บันเทิงสุข. (2546). การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของประชาชน การถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการใช้สมุนไพรในชุมชนบ้านชากดับเต่า. คุญฉินพนธ์การศึกษาคุญฉินบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.

วิจารณ์ พานิช. (2549). การจัดการความรู้ฉบับนักปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: สุขภาพใจ.

วิชัย ดันศิริ. (2544). โฉมหน้าการศึกษาไทยในอนาคต: แนวคิดสำคัญของการปฏิรูปในพระราชบัญญัติการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิทยากร เขียงกุล. (2549). รากเหง้าของปัญหาและแนวทางแก้ไข รายงานสภาวะการศึกษาไทยปี 2547/2548. กรุงเทพฯ: สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.

วิโรจน์ กระแสสุข. (2544). การศึกษาคุณลักษณะของนักพัฒนาทรัพยากรของมนุษย์. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- ศรีวรรณ มีคุณ. (2544). การพัฒนากับการศึกษา เอกสารประกอบการสอนรายวิชา 402478. ชลบุรี: ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศักดิ์ชัย นิรัญทวี. (2541). รายงานการวิจัยประกอบการร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ... ประเด็นปรัชญาการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สุกชัย เจริญวงศ์. (2544). ถอดรหัสการพัฒนา. กรุงเทพฯ: เดือนตุลา.
- สุกวัธน์ พลายน้อย. (2551). นานาวิธีวิทยาการถอดบทเรียน. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.).
- ศูนย์การเรียนรู้วัฒนธรรมและวิถีชุมชนภาคตะวันออก. (2545). ประวัติชุมชนบ้านหนองผูกเต่า. สระแก้ว: ศูนย์การเรียนรู้วัฒนธรรมและวิถีชุมชนภาคตะวันออก.
- ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร. (2551). ก้าวไปด้วยกันฉบับพิเศษ เทศกาลพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: จุลสารเพื่อชุมชนพิพิธภัณฑ์.
- สมหมาย แจ่มกระจ่าง, ศรีวรรณ มีคุณ และพีระพงษ์ สุดประเสริฐ. (2551). รายงานผลการวิจัยเรื่อง การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน: กรณีศึกษาการจัดทำแผนเทศบาลตำบลบางพระ. วารสารการศึกษาและการพัฒนาสังคม, 4(2), 33-50.
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. (2540). ทฤษฎีและกลยุทธ์การพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2541). การพัฒนาชุมชนแบบจัดการ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2550 ก). ทฤษฎีสังคมวิทยา เนื้อหาและแนวทางการใช้ประโยชน์เบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2550 ข). ทฤษฎีและกลยุทธ์การพัฒนาสังคม. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานกองทุนเพื่อสังคม. (2542). ชุมชนเข้มแข็งทุนทางสังคมของคนไทย. หนังสือชุดชุมชนเข้มแข็ง ลำดับที่ 1. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนเพื่อสังคมและธนาคารออมสิน.
- _____. (2544). โครงการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ชุมชนภาคตะวันออก. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนเพื่อสังคมภาคตะวันออก.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2541). แนวทางส่งเสริมภูมิปัญญาไทยในการจัดการศึกษา. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- _____. (2544). โครงการปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนในปี 2543-2544 เน้นเฉพาะการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. วิถีและวิถีไทย. วันที่ค้นข้อมูล 25 มีนาคม 2551 เข้าถึงได้จาก <http://www.onec.go.th>

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542.

กรุงเทพฯ: สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

_____. (2546). บทบาทของสถาบันพระพุทธศาสนากับการปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2546). เอกสารสาระการเรียนรู้ เล่ม 1 ชุดวิชา การพัฒนา
การบริหาร สถาบันการศึกษา รายวิชา การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา. กรุงเทพฯ:
กระทรวงศึกษาธิการ.

_____. (2551). เครื่องมือทางสังคมเพื่อการเรียนรู้ในบริบทเปลี่ยนผ่าน:

ชุดความรู้ขับเคลื่อนประเด็นสาธารณะ กรุงเทพฯ: หลักสูตรบัณฑิตศึกษา
คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2544). 108 ปัญหาปฏิรูปการศึกษา x คู่มือ 2 . กรุงเทพฯ: สำนักงาน
ปฏิรูปการศึกษา (สปศ.) องค์การมหาชนเฉพาะกิจ.

_____. (2544). ปฏิรูปการศึกษาไทย ในมุมมองประชาชน. กรุงเทพฯ: สำนักงานปฏิรูปการศึกษา
(สปศ.) องค์การมหาชนเฉพาะกิจ.

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2546). พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พุทธศักราช
2546. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

_____. (2552). รวมกฎหมาย กฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ สำหรับผู้ประกอบการวิชาชีพ
ทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: เจเคพีเร้นท์ แอนด์ แอดเวอร์ไทซิง.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). รายงานการประเมินผลการมีส่วนร่วมในการจัด
กระบวนการเรียนรู้ของชุมชนในการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

_____. (2552). ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 (พ.ศ. 2546-2551). กรุงเทพฯ:
กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2549). องค์ประกอบหลักที่เชื่อมโยงยุทธศาสตร์
สังคม. กรุงเทพฯ: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

สีลาภรณ์ บัวสาย. (2547). พลังท้องถิ่น: บทสังเคราะห์ งานวิจัยด้านชุมชน. กรุงเทพฯ: สำนักงาน
กองทุนสนับสนุนการวิจัย.

สุธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. (2544). ครอบน้ำคาบทางชีวิตและงาน. กรุงเทพฯ: สุขภาพใจ.

สุภาวศ์ จันทวานิช. (2552). วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุวัฒน์ คงแป้น. (2544). พลิกกองขยะให้เป็นกองทุนชุมชน คนคู่ขยะ. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนา
องค์กรชุมชน (องค์การมหาชน), มูลนิธิชุมชนเมือง (มชม.).

_____. (2545). วิถีแห่งทำ. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน), มูลนิธิไท.

สุวิดา แสงสีหนาท. (2549). ภูมิปัญญาบูรณาการบนฐานปรัชญา: ยุทธศาสตร์การเลือกในการพัฒนาสังคมไทย. คุุณนิพนธ์ปรัชญาคุษณิบัณจิต, สาขาสหวิทยาการ, วิทยาลัยสหวิทยาการ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

เสน่ห์ จามริก. (2547, 3 มกราคม). มหาวิทยาลัยไทยตายไปนานแล้ว. มติชน, หน้า 3

เสรี พงศ์พิศ. (2531). ทิศทางหมู่บ้านไทย .กรุงเทพฯ: เจริญวิทย์การพิมพ์.

เสรี พงศ์พิศ และวิชิต นันทสุวรรณ. (2545). แผนแม่บทชุมชน ประชาพิชัยและพัฒนา. กรุงเทพฯ: เจริญวิทย์.

_____. (2546). ฐานคิด จากแผนแม่บทสู่วิสาหกิจชุมชน. กรุงเทพฯ: กลุ่มพัฒนานโยบายและเลขานุการคณะกรรมการกองแผนงาน กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ.

_____. (2550). เศรษฐกิจพอเพียงเกิดได้ถ้าใจปรารถนา. กรุงเทพฯ: เจริญวิทย์.

แสงเงิน ไกรนรา. (2549). กระบวนการทุนทางสังคมที่เกี่ยวกับการพัฒนาเครือข่ายทอดผ้าคำบลสัมป่อย อำเภอดุสิต จังหวัดชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณจิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

หทัยชนก คตะสมบุรณ์. (2549). การปรับตัวในวิถีทางของการพัฒนาชุมชน: ศึกษาเฉพาะกรณีการจัดการป่าชุมชนเขาราวเทียนทอง หมู่ที่ 10 ตำบลเนินขาม กิ่งอำเภอนีนขาม จังหวัดชัยนาท. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณจิต, คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อคิดน รพีพัฒน์. (2527). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาชนบทในสภาพสังคมและวัฒนธรรมไทยในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพฯ: ศักดิ์โสภการพิมพ์.

อคิดน รพีพัฒน์ และคณะ. (2537). คู่มือการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อการพัฒนา. ขอนแก่น: สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

อดุลย์ วัชรวิญญ. (2543). การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ของชุมชนที่ทำให้ชุมชนเข้มแข็ง. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรคุษณิบัณจิต, สาขาวิชาพัฒนศึกษา, คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อริวัฒน์ ทรัพย์ไพบูลย์. (2547). คิดอย่างสมคิด จาตุศรีพิทักษ์. กรุงเทพฯ:วรรณสาสน์.

อนุชาติ พวงสำลี และอรทัย อาจอ้า. (2541). การพัฒนาเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิตและสังคมไทย. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. (สกว.)

อนก นาคะบุตร. (2533). จุดเปลี่ยนการพัฒนาชนบทและองค์พัฒนาเอกชนไทย. กรุงเทพฯ: สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา.

- อนุก นาคบุตร. (2545). *กระบวนการทัศน์ใหม่สู่ศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนเพื่อ
สังคมธนาคารออมสิน.
- อภิชัย พันธเสน. (2547). *พุทธเศรษฐศาสตร์: วิวัฒนาการ ทฤษฎี และการประยุกต์กับเศรษฐศาสตร์
สาขาต่าง ๆ*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์.
- อภิชัย พันธเสน และคณะ. (2549). *สังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง*. กรุงเทพฯ:
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- อมร รักษาสัตย์. (2541). *การบริหารงานในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิต
พัฒนบริหารศาสตร์.
- อมรวิรัช นาคทรพร และคณะ. (2551). *การศึกษาในวิถีชุมชน: การสังเคราะห์ประสบการณ์ในชุด
โครงการวิจัยด้านการศึกษากับชุมชน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานสนับสนุนการวิจัย.
- อานันท์ กาญจนพันธุ์. (2540). *ความคิด และความเคลื่อนไหวทางสังคม: แนวการศึกษาทาง
ประวัติศาสตร์และสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
_____. (2537). *พัฒนาการของชีวิตและวัฒนธรรมล้านนา*. เชียงใหม่: ศูนย์หนังสือเชียงใหม่.
- อุทัย ดุลยเกษม. (2543). *รายงานยุทธศาสตร์ของสังคมไทยในการสร้างวิถีการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ:
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- อุทัย ดุลยเกษม และอรศรี งามวิทยาพงศ์. (2540). *ระบบการศึกษากับชุมชน กรอบความคิดและ
ข้อเสนอการวิจัย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานสนับสนุนการวิจัย (สกว.).
- เอนริเกซ, สวน. (2546). *เมื่ออนาคตใกล้เข้ามา*. (ชวนิต สีวะเกื้อ และสมสกุล เผ่าจินดา मुख, แปล).
กรุงเทพฯ: เนชั่นบุ๊คส์.
- Creswell, J.W. (2003). *Research design: qualitative, quantitative and mixed method*.
Thousand Oaks: Sage.
- Creswell, J. W., & Plano C, V, (2007). *Designing and conducting mixed methods research*.
Thousand Oaks: Sage.
- Fetterman, D. & Wandersman, A. (2007). Empowerment evaluation: yesterday, today,
and tomorrow. *American Journal of Evaluation*, 28(2), 188.
- Habermas, J. (1989). *Jurgen Habermas on society and politics: a reader*. Boston : Beacon Press.
- _____. (1992). *The critical theory of Jurgen Habermas*. Retrieved June 20, 2007, from
<http://www.physicsed.buffalostate.edu>
- _____. (2004) . *The future of human nature*. Cambridge: Blackwell

_____. (1992). *The critical theory of Jurgen Habermas*. Retrieved June 20, 2007, from
<http://www.physicsed.buffalostate.edu>

_____. (2004) . *The future of human nature*. Cambridge: Blackwell

Knowles, M. (1970). *The modern practice of adult education*. New York: Association Press.

Lieb, S. (1991). *Principles of adult learning*. Retrieved June 20, 2007, from
<http://www.aliveandworking.biz>

Marvasti, A. (2004). *Qualitative research in sociology: an introduction*. Thousand Oaks: Sage.

Mezirow, J. (1991). *Transformative dimensions of adult learning*, San Francisco:
The Jossey-Bass.